

Šifra kandidata:
A jelölt kódszáma:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK
ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

GEOGRAFIJA
FÖLDRAJZ
Izpitna pola 2
2. feladatlap

Obča geografija – Geografija Slovenije in Madžarske
Általános földrajz – Szlovénia és Magyarország földrajza

Četrtek, 29. avgust 2013 / 90 minut
2013. augusztus 29., csütörtök / 90 perc

*Dovoljeno gradivo in pripomočki: Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik. Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

*Engedélyezett segédeszközök: a jelölt töltőtollat vagy golyóstollat hoz magával. A jelölt egy értékelőlapot is kap.
A feladatlap egy színes mellékletet is tartalmaz.*

SPLOŠNA MATURA
ÁLTALÁNOS ÉRETTSÉGI VIZSGA

Navodila kandidatu so na naslednji strani.
A jelöltnak szóló útmutató a következő oldalon olvasható.

*Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 4 strani.
A feladatlap 16 oldalas, ebből 4 üres. A színes melléklet terjedelme 4 oldal.*

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na prvi strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 24 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor.

Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!

Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!

Ragassza vagy írja be kódszámát a feladatlapon első oldalának jobb felső sarkában levő keretbe és az értékelőlapra!

A feladatlapon 24 feladatot tartalmaz. Összesen 50 pont érhető el. A feladatlapon a feladatok mellett feltüntettük az elérhető pontszámot is.

Válaszait töltőtollal vagy golyóstollal írja a **feladatlapon** erre kijelölt helyére! Válaszoljon mondat formájában, ne csak szavakkal vagy szó szerkezetekkel! Olvashatóan írjon! Ha tévedett, a leírtat húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a nem egyértelmű javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk!

Prazna stran
Üres oldal

OBRNITE LIST.
LAPOZZON!

Obča / Általános földrajz

1. Razložite trditev: V Sloveniji je leta 2010 znašala rodnost 10,8 ‰.

Magyarázza meg a következő állítást: Szlovéniában a születésszám 2010-ben 10,8‰ volt.

(1 točka/pont)

2. Na sliki 1 v Prilogi k Izpitni poli 2 sta s črkama A in B označeni dve državi. Na črte k trditvam napišite črko tiste države, za katero posamezna trditev velja.

A 2. sz. feladatlap mellékletének 1. sz. képén A és B betűvel két ország van jelölve. Írja az állítások előtti vonalra annak az országnak a betűjelét, amelyikre az állítás vonatkozik.

_____ Rodnost je nižja od umrljivosti.

A natalitás alacsonyabb a mortalitásnál.

_____ Naravni prirastek je visok.

A természetes szaporulat magas.

_____ Delež ostarelega prebivalstva je visok.

Az idős lakosság aránya magas.

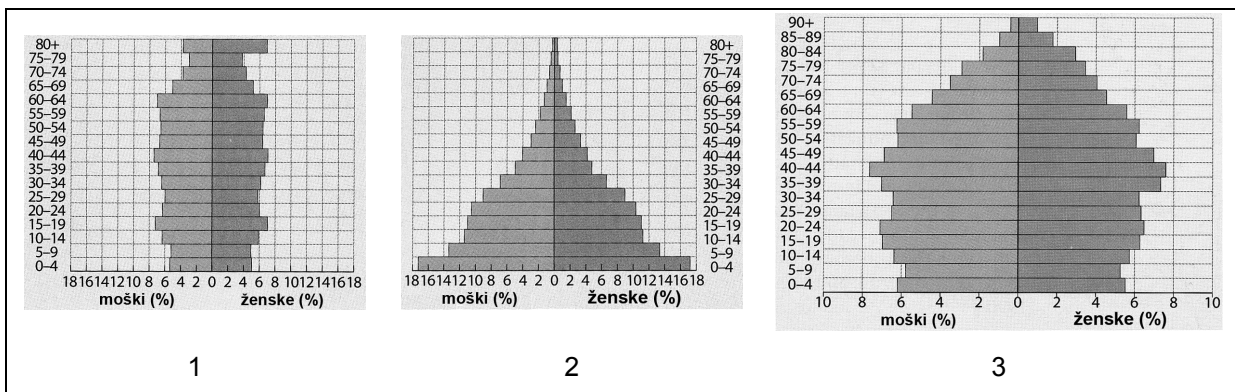
_____ Država je na prehodu iz kmetijske v industrijsko družbo.

Az országban a társadalom átmenetet jelent az agrártársadalomból az ipariba.

(2 točki/pont)

3. Na sliki 1 obkrožite številko starostne piramide, ki prikazuje prebivalstvene značilnosti države, na sliki 1 v Prilogi k Izpitni poli 2 označene s črko B, in utemeljite svojo odločitev.

Az 1. sz. képen karikázza be annak a korfának a számát, amely a 2. sz. feladatlap mellékletének 1. sz. képén a B betűvel jelölt ország jellegzetességeit ábrázolja, majd választását támassza alá érvekkel.

Slika 1 / 1. sz. kép

(Vir: Waugh, D., 2009: Geography, An Intergrated Approach, str. 353 in 354, fourth edition. Nelson Thornes. London)

Utemeljitev / Érvelés: _____

(2 točki/pont)

4. Imenujte družbeno sestavo prebivalstva, ki jo prikazuje slika 2 v Prilogi k Izpitni poli 2, in opišite dve gospodarski značilnosti poindustrijske družbe.

Nevezze meg a lakosság azon társadalmi összetételét, amelyet a 2. sz. feladatlap mellékletének 2. sz. képe ábrázol, és írja le a posztindusztriális társadalom két gazdasági jellegzetességét.

Družbena sestava / *Társadalmi összetétel:* _____

Značilnost / *Jellegzetesség:*

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

5. Glede na podatke v preglednici 1 primerjajte število prebivalcev leta 2010 s predvidenim številom prebivalcev leta 2050 na Kitajskem, v Indiji in ZDA. Opišite vzrok, na katerem temeljijo predvidevanja za hitrejše ali počasnejše naraščanje števila prebivalstva v posamezni državi.

A táblázat adatai alapján hasonlítsa össze a 2010. évi lakosságszámot a 2050-ben várható népességszámmal Kínában, Indiában és az USA-ban. Írja le azt az okot, amelyen a gyorsabb és lassúbb népességnövekedés számadatai alapulnak az egyes országban.

	Število prebivalcev leta 2010 (ocena) <i>A népességszám 2010-ben (becslés)</i>	Predvideno število prebivalcev leta 2050 <i>A lakosság várható száma 2050-ben</i>
Kitajska / Kína	1,3 milijarde / <i>milliárd</i>	1,4 milijarde / <i>milliárd</i>
Indija / India	1,1 milijarde / <i>milliárd</i>	1,7 milijarde / <i>milliárd</i>
ZDA / USA	309 milijonov / <i>millió</i>	439 milijonov / <i>millió</i>

Preglednica 1 / 1. sz. táblázat

(Povzeto po: Senegačnik, J., 2011: Svet, geografija za 2. letnik gimnazij, Dodatek. Modrijan. Ljubljana, in <http://www.drinktrim.com/index.php/svet> (Ameriški urad za prebivalstvo). Pridobljeno: 7. 10. 2011.)

Kitajska / *Kína:* _____

Indija / *India:* _____

ZDA / *USA:* _____

(3 točke/pont)

Slovenija 1 / Szlovénia 1

6. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

Karikázza be az IGEN szót, ha az állítás igaz, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

Temperature se v Sloveniji bolj spreminjajo zaradi nadmorske višine kakor zaradi oddaljenosti od morja.

DA NE

Szlovéniában a hőmérsékletek inkább a tenger szintje feletti magasság, mintsem a tengertől való távolság miatt változnak.

IGEN NEM

Slovenija je ena najbolj namočenih držav v Evropi.

DA NE

Szlovénia az egyik legcsapadékosabb európai ország.

IGEN NEM

Azorski anticiklon pogosto vpliva na vreme pri nas pozimi.

DA NE

Az azori anticiklon sűrűen befolyásolja nálunk a téli időjárást.

IGEN NEM

(2 točki/pont)

7. Napišite podnebni dejavnik, ki vpliva na zmernost temperatur našega podnebja, in dejavnik, ki vpliva na njegovo vlažnost.

Írja le azt az éghajlati tényezőt, amely befolyásolja éghajlatunk mérsékelt hőmérsékleteit, és azt a tényezőt, amely befolyásolja a nedvességet.

Dejavnik za zmernost temperatur / Mérsékelt hőmérsékletek tényezője: _____

Dejavnik za vlažnost podnebja / Az éghajlat nedvességének tényezője: _____

(2 točki/pont)

8. Na sliki 3 v Prilogi k Izpitni poli 2 so s črkami A, B in C označeni podnebni tipi v Sloveniji. Slike 4, 5 in 6 v Prilogi k Izpitni poli 2 pa prikazujejo nekatere pokrajinske značilnosti, ki izhajajo iz podnebnih razmer. V preglednico vpišite ustrezna imena podnebnih tipov in številko pripadajoče slike s pokrajinsko značilnostjo.

A 2. sz. feladatlap mellékletének 3. sz. képén A, B és C betűvel Szlovénia éghajlati típusait jelöltük. A 2. sz. feladatlap mellékletének 4., 5. és 6. sz. képei néhány olyan táj-jellegzetességet ábrázolnak, amelyek az éghajlati viszonyokból erednek. Írja a táblázatba a megfelelő éghajlattípust és az odailó tájjellegzetesség számjegyét.

Oznaka podnebnega tipa <i>Az éghajlati típus jelölése</i>	Ime podnebnega tipa <i>Az éghajlati típus neve</i>	Številka slike z ustrezno pokrajinsko značilnostjo <i>A kép száma a megfelelő tájjellegzetességgel</i>
A		
B		
C		

(3 točke/pont)

9. Napišite, katera vremensko pogojena naravna nesreča poleti najpogosteje ogroža kmetijske kulture v podnebnem tipu Slovenije, ki je na sliki 3 v Prilogi k Izpitni poli 2 označen s črko B. Opišite, zakaj je ta nesreča na kraških delih tega podnebnega območja, kjer pade več padavin, izrazitejša kakor v flišnih predelih bližje morju, kjer je manj padavin.

Írja le, melyik időjárásból eredő természeti katasztrófa veszélyezteti legtöbbször a 2. sz. feladatlap mellékletének 3. sz. képén jelölt szlovéniai éghajlati típus mezőgazdasági kultúráit. Írja le, miért jellegzetesebb ez a katasztrófa ennek az éghajlati típusnak a térségében, habár ott több a csapadék, mint a tengerközeli homokkőves területeken, ahol kevesebb a csapadék.

Vremenska naravna nesreča / Időjárásból eredő természeti katasztrófa: _____

Opis / Leírás: _____

(2 točki/pont)

10. Pojasnite vzrok, zakaj imajo vodotoki, ki imajo porečje v severovzhodni Sloveniji, najmanj vode v strugah poleti, čeprav je takrat tam glavni padavinski višek.

Magyarázza meg, miért nyáron van legalacsonyabb vízállás a vízfolyások medrében, amelyek vízgyűjtő területei Szlovénia északkeleti részén vannak, habár akkor esik itt a legtöbb csapadék.

(1 točka/pont)

Slovenija 2 / Szlovénia 2

11. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

Karikázza be az IGEN szót, ha az állítás igaz, illetve a NEM szót, ha az helytelen.

Slovensko kmetijstvo je bolj kakor v poljedelstvo usmerjeno v živinorejo.
A szlovén mezőgazdaságra inkább az állattenyésztés, mint a földművelés jellemző.

DA NE
IGEN NEM

Vodilna kulturna rastlina na njivskih površinah je krompir.
A mezőkön a legfontosabb kultúrnövény a burgonya.

DA NE
IGEN NEM

S širjenjem urbanizacije se je povečeval delež njiv in vrtov.
Az urbanizáció terjedésével növekedett a mezők és a kertek aránya.

DA NE
IGEN NEM
(2 točki/pont)

12. Naštejte tri probleme slovenskega kmetijstva.

Nevezze meg a szlovén mezőgazdaság három problémáját.

1 _____

2 _____

3 _____

(2 točki/pont)

13. Opišite dva vpliva kmetijstva na značilnosti pokrajine v hribovitih delih Slovenije.

Írja le a mezőgazdaság két hatását Szlovénia középhegységeinek területén a táj jellegzetességeire.

1 _____

2 _____

(2 točki/pont)

14. Na sliki 7 v Prilogi k Izpitni poli 2 sta s črkama A in B označeni območji z različnim deležem zaposlenih v kmetijstvu. Imenujte prevladujoči reliefni obliki na posameznem območju in razložite dva vzroka za večji delež zaposlenih v kmetijstvu na območju, označenem s črko A.

A 2. sz. feladatlap mellékletének 7. sz. képén A és B betűvel két olyan térséget jelöltünk, ahol a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma különböző. Nevezze meg az egyes térség két uralkodó domborzati formáját, és magyarázza meg két okát annak, miért nagyobb az A betűvel jelölt térségben a mezőgazdaságban foglalkoztatottak aránya.

Reliefna oblika na območju A / Az A térségben levő domborzati forma: _____

Reliefna oblika na območju B / A B térségben levő domborzati forma: _____

Vzrok / Ok:

1 _____

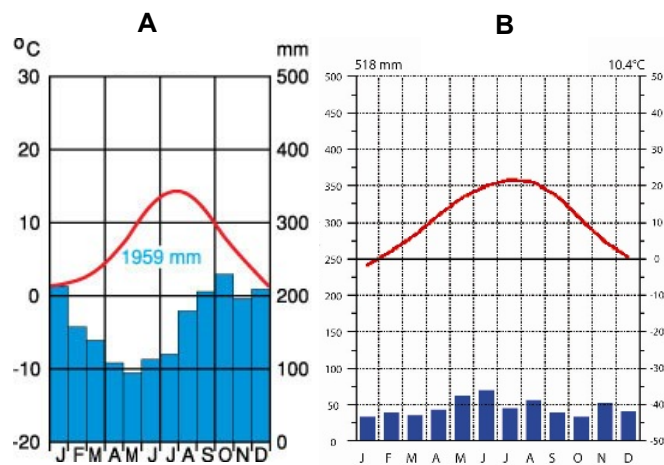
2 _____

(4 točke/pont)

Magyarország 1 / Madžarska 1

15. Tekintse meg a 2. sz. képen az A és B betűvel jelölt éghajlati diagramokat.

Na sliki 2 si oglejte klimograma A in B.

Slika 2 / 2. sz. kép

(Vir: Jámbor Gy., Vízvári A.: Természetismeret, Magyarország tájai és életközösségei, str. 31, Mozaik Kiadó-Szeged, 2008)

A 2. sz. képen az A és B betűvel jelölt diagramok Budapest és Bergen éghajlati jellegzetességeit ábrázolják. Írja a két betűhöz az oda illő város nevét.

Na sliki 2 prikazujeta klimograma A in B podnebne značilnosti Budimpešte in Bergna. K posamezni črki pripišite ime pripadajočega mesta.

A _____

B _____

Írja a városokhoz az odaillő éghajlati típust.

K posameznemu mestu pripišite pripadajoči tip podnebja.

Budapest / Budimpešta: _____

Bergen: _____

(2 pont/točki)

16. Soroljon fel két éghajlati tényezőt, amelyek befolyásolják a 2. sz. képen A betűvel jelölt éghajlati típust.

Napišite dva podnebna dejavnika, ki vplivata na podnebni tip, ki ga prikazuje klimogram A na sliki 2.

Éghajlati tényező / Podnebni dejavnik:

1 _____

2 _____

(2 pont/točki)

17. A felsorolt éghajlati tényezők közül karikázza be azt a hármat, amely legerősebben módosítja Magyarország éghajlatát.

Od naštetih podnebnih dejavnikov obkrožite tiste tri, ki odločilno vplivajo na podnebje Madžarske.

növényzet / rastlinstvo

földrajzi szélesség / geografska širina

tengeri áramlatok / morski tokovi

medencejelleg / kotlinski značaj

az óceántól való távolság / oddaljenost od oceana

Coriolis-erő / odklonska sila

(2 pont/točki)

18. Figyelmesen nézze meg a 2. sz feladatlap mellékletében a 8. sz. képet.

Ogledjte si sliko 8 v Prilogi k Izpitni poli 2.

Milyen irányban és miért csökken a csapadékmennyiség Magyarország területén?

V kateri smeri in zakaj se zmanjšuje količina padavin na Madžarskem?

Irány / Smer: _____

Magyarázat / Pojasnitev: _____

(2 pont/točki)

19. Írja le Magyarország két nagytájának természetes növényzetét és legelterjedtebb talajtípusait úgy, hogy pótolja a táblázat hiányzó részét.

Opišite najbolj razširjen tip naravnega rastlinstva in tip prsti v dveh makroregijah Madžarske tako, da dopolnite preglednico z ustreznimi pojmi.

	Alföld	Alpokalja
Legelterjedtebb természetes növényzettípus Značilni tip naravnega rastlinstva		
Legelterjedtebb talajtípus Značilni tip prsti		

(2 pont/točki)

Magyarország 2 / Madžarska 2

20. Az alábbi népességi összetételek közül karikázza be a biológiai összetételeket.

Izmed spodaj navedenih sestav prebivalstva obkrožite tiste, ki spadajo k biološkim sestavam.

nemzetiségi összetétel / narodnostna sestava nemi összetétel / spolna sestava
 kor szerinti összetétel / starostna sestava foglalkoztatási összetétel / zaposlitvena sestava
 vallási összetétel / verska sestava nyelvi összetétel / jezikovna sestava
 faji összetétel / rasna sestava

(2 pont/točki)

21. A 2. sz. feladatlap mellékletének 9. sz. képe segítségével nevezzen meg négy olyan területet Magyarország szomszédos országaiban, ahol őshonos magyar lakosság él.

S pomočjo slike 9 v Prilogi k izpitni poli 2 imenujte štiri pokrajine v sosednjih državah Madžarske, v katerih živi avtohtono madžarsko prebivalstvo.

(2 pont/točki)

22. A Magyarországon több nemzetiség is él. Írja be a táblázatba a hiányzó adatokat.

Na Madžarskem živi tudi več narodnosti. V preglednico vpišite manjkajoče podatke.

	Nemzetiség Narodnost	A tájegység, ahol őshonos lakosságként él Pokrajinska enota, v kateri je avtohtono prebivalstvo
Legnagyobb arányú nemzetiség Največje število predstavnikov narodnosti		
A legnyugatibb területen él Živi na najzahodnejšem delu države		
A legdélebbi országrészekén él Živi v najjužnejših predelih države		

(3 pont/točke)

23. Röviden fogalmazza meg, milyen törvényes lehetőségeket biztosít Magyarország a nemzetiségei számára.

Na kratko opišite, kakšne z zakonom zagotovljene pravice uveljavlja Madžarska za narodnosti v državi.

(1 pont/točka)

24. A nemzetiségi összetétel mellett a magyarországi lakosság vallási összetétele is sokszínű. Írja a táblázatba az odailő fogalmakat.

Ob narodnostni je pestra tudi verska sestava prebivalstva na Madžarskem.
Dopolnite preglednico z ustreznimi pojmi.

	Vallás Vera	A táj neve, ahol a legelterjedtebb Ime pokrajine, v kateri prevladuje
Legelterjedtebb vallás Magyarországon Najbolj razširjena vera na Madžarskem		
A vallás központja Debrecen Versko središče te vere je Debrecen		

(2 pont/točki)

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal

Prazna stran
Üres oldal